

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/72/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1614212997
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2017:1614212997.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Dariny Kriváňovej a JUDr. Michaely Královej vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. E. X. F. Á. Q. P. E. , narodený dňa X.X.XXXX, bytom Z., Z. H. Č.. XXXX/XX, zastúpené procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, Záhorácka č. 2942/60A, Malacky, dieťa rodičov: Z. P. A. E. X. F. Á. Q. P. E. X. N. Á. , narodená dňa XX.X.XXXX, C. Z., Z. H. Č.. XXXX/XX, zastúpená Mgr. Katarínou Berkešovou, advokátkou v Malackách, Záhorácka č. 58/10, otec P. Z. N. P. R. R. G. E. , narodený dňa XX.X.XXXX, trvale bytom R., R. Č.. XX, zastúpený JUDr. Gabrielou Zelemovou, advokátkou v Bratislave, Heydukova č. 16, o určenie priezviska maloletého dieťaťa, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 8. marca 2016, č.k. 8 P 516/2014-129, v znení opravného uznesenia Okresného súdu Malacky zo dňa 11. mája 2016, č.k. 8 P 516/2014-143, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 8. marca 2016, č.k. 8 P 516/2014-129, v znení opravného uznesenia Okresného súdu Malacky zo dňa 11. mája 2016, č.k. 8 P 516/2014-143, potvrduje.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Malacky rozsudkom zo dňa 8.3.2016, č.k. 8 P 516/2014-129, v znení opravného uznesenia Okresného súdu Malacky zo dňa 11.5.2016, č.k. 8 P 516/2014-143, určil, že priezvisko maloletého A. E., narodeného dňa X.X.XXXX, z rodičov P. Z. N., rod. N., narodený dňa XX.X.XXXX, a P. A. E., rodenej A., narodenej dňa XX.X.XXXX, bude „, a toto sa zapíše v knihe narodení matričného úradu C. - S.Ž., vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod por. č. XXX, ako priezvisko maloletého dieťaťa; žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

2.1. Rozhodol tak po tom, ako mal z vykonaného dokazovania preukázaný nasledovný stav veci. Rodičia maloletého dieťaťa nie sú manželia, nežijú v spoločnej domácnosti; otcovstvo k maloletému spočiatku pripadlo v rámci domnienky otcovstva (§ 85 ods.1 Zákona o rodine) bývalému manželovi matky P. M. E.. Ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Malacky zo dňa 1.6.2012, č.k. 9 P 48/2012-38, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 18.6.2012. Manžel matky zaprel otcovstvo k maloletému A. v konaní vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp.zn. 5 C 102/2013 (rozsudok zo dňa 23.7.2014, č.k. 5 C 102/2013-22, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 4.6.2014). Otcovstvo k maloletému A. bolo následne uznané súhlasným vyhlásením rodičov na matrike; rodičia sa nedohodli na priezvisku maloletého. Matka maloletého A. je rozvedená, žije s maloletým A., s plnoletým synom Z. E., narodený dňa XX.X.XXXX, v spoločnej domácnosti. Z rodinných príslušníkov matky s maloletým A. sa kontaktuje jeho stará matka (matkina matka), jej priezvisko je „, sestry matky maloletého A. nesú

priezvisko svojich manželov, priezvisko brata matky maloletého A. je A.. Maloletý A. navštevuje materskú školu v Malackách, používa a aj reaguje na meno E..

2.2. Otec maloletého A. je slobodný, žije sám v Meste Trnava, v máji 2015 kúpil v Malackách, blízko bydliska matky maloletého, dvojizbový byt. Do dvoch rokov veku dieťaťa otec prispieval na výživu matky sumou 500,-- € mesačne s výnimkou obdobia január - jún 2015, kedy prispieval matke sumou 50,-- € (podľa vyjadrenia otca z dôvodu, že matka mu neumožnila v tomto období žiaden kontakt s maloletým); matka túto skutočnosť potvrdila dôvodiac nezhodami s otcom maloletého A.. Na výživu maloletého A. otec prispieval sumou 170,-- € mesačne, kupoval mu tiež veci podľa požiadaviek matky (bio-kozmetiku, bio-potravinu, nosil maloletému zeleninu a ovocie vlastnej produkcie, kupoval hračky podľa požiadaviek matky, oblečenie). Matka spochybnila kvalitu prinášaných potravín, ako aj množstvo hračiek a vhodnosť vecí na oblečenie, zakúpených otcom. Otec má oboch rodičov s priezviskom „.., maloletého vídajú vždy, keď je s otcom. Okrem toho má otec dvoch bratov - staršieho nevlastného, s iným priezviskom, s ktorým sa nekontaktuje (syn jeho otca z prvého vzťahu) a brata pochádzajúceho z manželstva svojich rodičov, s ktorým sa kontaktuje, maloletý ho pozná.

2.3. Procesný opatrovník potvrdil, že otec je vlastníkom 2-izbového bytu v Malackách s príslušenstvom, byt je moderne zariadený, počas šetrenia bol prítomný aj maloletý A., hral sa s hračkami, ktoré sú v celom byte. Na byte je menovka ako otca, tak aj maloletého A. s priezviskom „.. Matka býva v 3-izbovom byte, spolu s plnoletým synom Z. E., ktorý má samostatnú izbu, maloletý A. obýva spolu s matkou spálňu, bývalý manžel matky býva v obývačke daného bytu. Byt je moderne a účelovo zariadený. Poskytol psychologické poradenstvo, matke 11 hodín, otcovi hodinu, ďalšiu spoluprácu otec odmietol, keďže už nechcel riešiť partnerský vzťah s matkou maloletého a riešenie rodičovských práv a kompetencií.

2.4. V konaní vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp.zn. 8 P 47/2015 sa matka domáha úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému A., konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené; matka žiada zveriť maloletého do svojej osobnej starostlivosti a otcovi uložiť povinnosť platiť výživné v sume 1.500,-- € mesačne. Uznesením zo dňa 19.5.2015, č.k. 8 P 47/2015-54, Okresný súd Malacky zamietol návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by bol maloletý A. zverený do jej osobnej starostlivosti a otcovi uložená povinnosť predbežne platiť výživné v sume 600,-- € mesačne; súčasne vyhovel návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia, keď matke uložil povinnosť umožniť otcovi stretávať sa s maloletým A. v nepárnom kalendárnom týždni v pondelok, sobotu a nedeľu v čase od 09,00 hod. do 18,00 hod. a v párnom kalendárnom týždni v utorok a stredu od 16,00 hod. do 19,00 hod. Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 12.8.2015, č.k. 11 CoP 390/2015-170, dané uznesenie potvrdil a právoplatnosť nadobudlo dňa 25.8.2015. Otec sa s maloletým A. stretáva v rozsahu nariadeného predbežným opatrením, matka mu navyše styk neumožňuje, výnimočne v minimálnej miere.

2.5. Opravným uznesením zo dňa 11.5.2016, č.k. 8 P 516/2014-143, súd prvej inštancie opravil v napadnutom rozsudku dátum narodenia otca, keď správny dátum je XX.X.XXXX; vo výroku dátum narodenia maloletého A., keď správny dátum je X.X.XXXX; terajšie priezvisko maloletého A. a jeho matky, keď správne je E.. V ostatnom zostal rozsudok bezo zmeny.

3. Rozsudok právne odôvodnil ustanovením § 4 ods. 1, ods. 2 zákona č. 300/1993 Z.z. o mene a priezvisku v platnom znení, § 40 ods. 3, § 28 ods. 1, ods. 2 Zákona o rodine, čl. 3 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa. Skutkovo dôvodil tým, že v najlepšom záujme maloletého dieťaťa bude, ak bude mať priezvisko svojho otca „.. Argument matky, že maloletý A. v konaní vo veci samej bude pravdepodobne zverený do jej osobnej starostlivosti, a teda bude vyrastať v jej domácnosti, neobstojí. Ak by sa tak aj stalo, nemusí to byť konanie posledné, definitívne - otec tiež môže požiadať o zverenie maloletého, keď už nie do svojej výlučnej starostlivosti, tak do striedavej osobnej starostlivosti. Otec prejavuje záujem o svoje dieťa od jeho narodenia, tento záujem prejavoval už pred narodením dieťaťa, sprevádzal matku na vyšetrenia, snažil sa zabezpečiť matke a sebe (keď predpokladal, že s matkou dieťaťa založia spoločnú domácnosť) spoločné bývanie. Nie je vinou iba otca, že rodičia spolu nežijú v spoločnej domácnosti. Je to viac-menej matka, ktorá spolužitie s otcom odmietla a ktorá spochybňuje otcove rodičovské kompetencie (na rozdiel od otca, ktorý sa matke v podstate snažil vždy vyhovieť). Matka nevedela definovať, v čom vidí nedostatok rodičovských kompetencií otca a takisto nevedela definovať, resp. presne špecifikovať, aké konkrétne požiadavky mala na otca a v ktorých jej nevyhovelo. Pokiaľ matka vytýkala otcovi, že po narodení dieťaťa nadväzoval známosti s ďalšími ženami, aj s cieľom splodiť dieťa, keď poukázala na mailovú komunikáciu otca s inou ženou, je otázkou, ako sa matka k takejto komunikácii dostala a či je toto matkina predstava rovnocenného a zdravého partnerského vzťahu kontrola komunikácie partnera. Pokiaľ matka vytýkala otcovi splodenie dieťaťa aj napriek jej nesúhlasu, mala takisto možnosti ona sama počatiu zabrániť a nie viniť z danej skutočnosti

iba otca. Na rozdiel od matky, ktorá bola v čase nadviazania vzťahu vydatá a mala už jedno dieťa, otec dieťaťa bol (a aj naďalej je) slobodný a do narodenia maloletého A. aj bezdetný. Súd uveril tvrdeniu otca, že vzhľadom na jeho vek, postavenie a dôveru vo vzťahu s matkou maloletého očakával utvorenie partnerského zväzku a očakával (predpokladal) aj narodenie dieťaťa. Matka počas celého konania, na rozdiel od otca dieťaťa, vyslovuje voči otcovi a jeho konaniu iba samé výhrady, otec naopak preukazuje svoju snahu vytvoriť s matkou a maloletým A. fungujúcu rodinu. Hoci si matka ponechala po rozvode manželstva priezvisko „..“, toto priezvisko nesie jej starší syn, nie je to priezvisko, ktoré značí pre maloletého A. nielen jeho rodiča, ale aj širšiu rodinu - matkina rodina má priezviská odlišné na rozdiel od rodiny otca, ktorá nesie jedno priezvisko „..“. Maloletý A. síce používa oficiálne (aj v styku s kolektívom v predškolskom zariadení) priezvisko „..“, pozná aj priezvisko „..“, otec ho s týmto oboznamuje a učí ho, že aj on je „..“, maloletý nemá s otcom problém, s otcom trávi čas prirodzene, bez prítomnosti matky, otec vie riadne zabezpečiť starostlivosť o maloletého, nespochybňuje výchovu matky, jej kompetencie. Z konania rodičov nemožno predpokladať, že pokiaľ by dieťa nieslo priezvisko „..“, otec by začal spochybňovať rolu matky v živote maloletého, resp. jej kompetencie pred dieťaťom. Maloletý má právo poznať oboch svojich rodičov, predkov z oboch strán rodičov, má právo sa stotožniť so svojou rodinou nielen v úzkom chápaní (matka - otec - dieťa), ale aj v širšom chápaní rodiny. Priezvisko „..“ by pre maloletého A. neznamenal stotožnenie sa s jeho rodinou, ale s rodinou jeho staršieho brata, priezvisko „..“ identifikuje priezvisko rodiny bratovho otca a nie rodiny maloletého A.. Matka maloletého A. priezvisko „..“ prijala sobášom, a teda nie je priezviskom rodiny matky. Za súčasného stavu a postoja matky k otcovi dieťaťa matka nedáva záruku, že by v prípade, ak by maloletý mal priezvisko „..“, maloletého viedla k poznaniu a upevňovaniu jeho vzťahu k otcovi a jeho rodine. Je preto v najlepšom záujme maloletého A., aby niesol priezvisko „..“, ktoré ho identifikuje s otcom, s jeho rodinou. O náhrade trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

4. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie matka dôvodiac ustanovením § 205 ods. 2 písm. b/, d/ O.s.p. (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam). Nesúhlasí so závermi súdu v tom, že je v najlepšom záujme maloletého, aby niesol priezvisko „..“, jeho závery nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, nie sú riadne odôvodnené a z tohto dôvodu je rozsudok nepreskúmateľný, pretože súd vychádzal prevažne z vyjadrení otca, ale už nezohľadnil a nevyvrátil všetky jej argumenty. V celom konaní otec nevyjadril záujem o zverenie maloletého A. do jeho výlučnej starostlivosti, resp. do striedavej starostlivosti. Aktuálna pracovná pozícia otca (služobné cesty a prakticky celodenná pracovná vyťaženosť) otcovi jednoznačne neumožňuje vykonávať osobnú starostlivosť o dieťa. Skutočnosť, že sa otec snažil zabezpečiť pre ňu a syna bývanie, nie je argument svedčiaci v prospech určenia priezviska maloletého A.. Obaja majú odlišné predstavy o živote, rodine, spolužití, partnerstve, výchove maloletého, a z tohto dôvodu spolužitie nebolo a nie je možné. Túto skutočnosť nemožno posudzovať tak, že to bola ona, ktorá spolužitie s otcom odmietla a že otec bol jediný, ktorý sa snažil vytvoriť fungujúcu rodinu. Otec maloletého A. nenaplnil jej očakávania v citovej oblasti, nebol jej oporou ako partner, v čase jej tehotenstva uprednostňoval priateľov a svoje záujmy pred budovaním ich vzťahu v očakávaní narodenia dieťaťa za neštandardných okolností, teda v čase, keď bola ešte vydatá. U otca si všimla depresívne ladenie a pravidelnú konzumáciu alkoholu spojenú so zmenou nálad. Poštu otcovi maloletého dieťaťa nekontrolovala; komunikáciu našla po tom, ako otvorila notebook, ktorý jej ponúkol k dispozícii, keď sa u neho zdržiavala. V súčasnej dobe otec platí výživné riadne, avšak ničím neprispieva nad rámec sumy 170,-- €, hoci vie, že synovi sa snaží kupovať kvalitné produkty; otcova čistá mzda sa pohybuje na úrovni 5.600,-- € mesačne, k tomu poberá nájomné z dvoch bytov. Na druhej strane jej čistý príjem bol do februára 2016 rodičovský príspevok a rodinné prídavky na maloletého A. v sume 226,72 €, od februára 2016 iba rodinné prídavky. Potvrdila, že otec jej v lete nosí zeleninu a ovocie, ktoré ale bolo občas plesnivé a nejedlé. Žiada posúdiť kompetencie otca, pretože maloletý A. sa zo stretnutí s otcom vracia zjavne vybudovaný s následnými prudkými zmenami nálad, od októbra 2015 sa začal pocikávať. Nikdy nespochybňovala úlohu otca, spolunáležitosť A. k otcovi, nebráni mu stretávať sa s rodinou otca. Doteraz sa vyskytujú situácie, keď A. odmieta ísť na stretnutie s otcom a začne plakať. Spolunáležitosť k rodine nemožno dávať do roviny jednoty priezvisk otca a syna, táto sa buduje postupne, predovšetkým prostredníctvom rozvoja rodinných vzťahov. Zdôraznila, že sám otec prezentuje vzťah s bratom ako nulový desaťročia. Nerozumie súdu, prečo dáva uvedené do kontextu s jednotou priezviska otca a A., úlohu otca a jeho rodiny v živote maloletého A. nespochybňuje. Rozhodla sa nevyužiť právo prijať svoje rodné priezvisko po rozvode jej manželstva, avšak z tohto nemožno automaticky usudzovať, že maloletý A. nosí priezvisko bývalého manžela matky. Priezvisko E. nosí aj je syn Z., pod týmto priezviskom je sama vnímaná blízky a širokým okolím, je pod ním registrovaná v evidencii obyvateľov, v Sociálnej poisťovni,

v zdravotnej poisťovni, u lekárov a v celom rade ďalších štátnych a neštátnych subjektov; používa ho viac ako desať rokov, počas uvedeného obdobia sa s ním stotožnila a nevidí dôvod, prečo by aj maloletý A. nemohol nosiť jej priezvisko. Rozdielnosť priezvisk môže viesť k problémom maloletého dieťaťa v sociálnej interakcii, najmä v školskom zariadení s rovesníkmi, keď je maloleté dieťa nútené odpovedať na nepríjemné otázky rovesníkov typu „. K. N. P. B. A. Z. B. K., čo môže u maloletého dieťaťa vyvolávať zbytočný stres, v extrémnych prípadoch aj problém s vlastnou identitou. V tejto súvislosti zdôraznila uznesenie Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 14.9.2005, sp.zn. II. ÚS 126/2005. Nestotožnila sa s vyjadrením kolízneho opatrovníka; už naozaj nevie, dokedy má opakovať, že priezvisko E. je jej priezvisko, že neexistuje žiadny právny predpis, ktorý by žene po rozvoze manželstva ukladal povinnosť vrátiť sa k pôvodnému priezvisku. Skutočnosť, že si ponechala priezvisko E., nemôže byť diskriminačná a dávaná do roviny, že priezvisko E. symbolizuje rodinu bývalého manžela matky a udávať to ako dôvod, prečo by maloletý A. nemohol mať jej priezvisko. Rozsudok považuje za rozporný s požiadavkou preskúmateľnosti a presvedčivosti súdnych rozhodnutí aj z dôvodu, že výrok rozsudku nie je riadne odôvodnený, resp. výrok rozsudku nemá podklad v odôvodnení. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí pritom medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu a v tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Ruiz Torija c/a Španielsko zo dňa 9.12.1994, séria A č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c/a Španielsko zo dňa 9.12.1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c/a Grécko zo dňa 29.5.1997; Higgins c/a Francúzsko zo dňa 19.2.1998; nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 12.5.2004, sp.zn. I. ÚS 226/03; rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Cdo 171/2005. V prejednávanej veci súd prvej inštancie dostatočne neodôvodnil záver, prečo v najlepšom záujme maloletého bude, keď ponesie priezvisko „, ktoré ho identifikuje s otcom tak, aby tento vzťah bol budovaný a upevňovaný aj týmto spôsobom, že za súčasného stavu a postoja matky k otcovi dieťaťa matka nedáva záruku, žeby v prípade, ak by maloletý mal priezvisko „, maloletého viedla k poznaniu a upevňovaniu jeho vzťahu k otcovi a jeho rodiny. Neodôvodnil tiež preferenciu priezviska N. pred priezviskom E., prečo je dôležitejšie budovanie vzťahu maloletého A. k otcovi a jeho rodine cez zmenu priezviska, namiesto rozvoja vzťahu prirodzeným spôsobom. Určenie priezviska N. vo veku troch rokov dieťaťa nie je v jeho záujme. Z dôvodu inštrukcie Centra právnej pomoci si uplatňuje náhradu trov právneho zastúpenia. Odvolaciemu súdu navrhla preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a určiť, že priezvisko maloletého A. bude E..

5. Otec vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Dôvodil, že matka maloletého odôvodnila odvolanie rovnakým spôsobom, akým reaguje na všetko, čo povie, t.j. vo všetkom zaujíma odlišné stanovisko a proti všetkému má námietky, ktoré argumentuje z čiastkových skutočností bez komplexného pohľadu na vec, ktorý nevie prijať. Sama matka neuvádza dôsledne a určito, čím odôvodňuje záujem maloletého A. na tom, aby jeho priezvisko bolo E. okrem toho, že je v jej osobnej starostlivosti. Konanie o úpravu rodičovských práv a povinností nie je skončené, je upravené zatiaľ len predbežným opatrením. Prezentoval, že je rozhodnutý, vzhľadom na neústretný postoj matky maloletého, nájsť si iné zamestnanie aj kvôli terajšej veľkej pracovnej zaneprázdnenosti a jeho hlavným záujmom je tráviť so svojím synom oveľa viac času; uvažuje aj o striedavej výchove. Jemu ako otcovi svedčila druhá zákonná podmienka, teda nenadobudol otcovstvo ex lege, ako je v prípade manžela matky, ale urobil tak dobrovoľne s vedomím, že je biologickým otcom maloletého A.. Zodpovednosť na seba zobral od počatia dieťaťa a bolo na matke, aby toto jeho správanie zobrala pozitívne a neľadala chyby. Určite celému rozvíjajúcemu sa vzťahu neprospieva, že matka maloletého v byte naďalej žije so svojím bývalým manželom a zrejme doposiaľ nepochopila, že prítomný bývalý manžel sa stáva mužským vzorom pre maloletého A.; celkový postoj matky maloletého bude ovplyvňovať ďalší život maloletého aj v tom, ako bude vnímať svoju spolupatričnosť k tej-ktorej rodine. V tomto veku ustálenie jeho (maloletého) priezviska do budúcnosti, keď sa stotožní s jedným z dvoch priezvisk, ktoré už pozná, nemôže dieťaťu spôsobiť žiadnu traumu, naopak, deklarovanie priezviska sa ujasní pochybnosti o tom, ako sa volá a kto je jeho skutočný otec. Dieťa bolo už neraz stotožňované s priezviskom N., ale vo forme výčitiek na správanie sa otca. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku riešil konkrétnu vec a konkrétnych rodičov a ich správanie, postoje, atď., a necitoval najlepší záujem všeobecnými stanoviskami citovanými v judikatúre. Matka maloletého A. citovaním rozsudkov, uznesení, či nálezov ústavného súdu, neuvádza, ako konkrétne tieto rozhodnutia súvisia s daným prípadom a necháva stanoviská v nich uvedené vo všeobecnej rovine. Matka len polemizuje s prijatými názormi súdu prvej inštancie bez uvedenia konkrétnych pochybení súdu, či väd a z čoho mali vzniknúť; rieši problematiku, ktorá súvisí s iným predmetom konania a síce s konečnou úpravou rodičovských práv a povinností (8 P 47/2015). Súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie potrebné pre zistenie dostatočných okolností pre rozhodnutie, toto riadne vyhodnotil v súvislosti s predmetom konania

o určenie priezviska a vec správne právne posúdil v záujme maloletého A.. Súčasťou vyjadrenia otca je aj jeho osobná výpoveď.

6. Procesný (kolízny) opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Matka s maloletým A. býva v 3-izbovom byte, kde okrem nich býva starší syn matky Z., narodený dňa 11.3.1997, a tiež bývalý manžel matky. Od 29.2.2016 prestala poberať rodičovský príspevok na maloletého, od septembra 2015 maloletý A. navštevuje Materskú školu v Malackách v doobedňajších hodinách. Rodičia komunikujú pri odovzdávaní maloletého len vtedy, keď niečo potrebujú riešiť kvôli synovi. Otec je vlastníkom 2-izbového bytu v Malackách, v celom byte sa nachádzajú hračky maloletého A., platí výživné v sume 170,-- € mesačne, matke nosí občas ovocie, zeleninu zo svojej záhrady a maloletému z ciest drobné suveníry; matka odmietla ponuku otca podieľať sa na úhrade materskej školy a všetkých ďalších výdavkoch spojených so synom. Otec sa stretáva so synom podľa rozhodnutia súdu a asi dvakrát si maloletého nemohol zobrať, pretože mu v tom bránili pracovné povinnosti a choroba a náhradný termín dostal len jeden raz; prejavuje záujem o maloletého od narodenia. Má za to, aby sa maloletý A. volal po svojom biologickom otcovi, je tam aj biologická rodina, ktorá sa volá N., otec sa snaží podieľať na výchove maloletého. Meno E.Q. nesympolizuje pre maloletého jeho meno, ale meno rodiny bývalého manžela matky.

7. Matka sa k vyjadreniu otca a procesného opatrovníka k jej odvolaniu už nevyjadрила.

8. Odvolací súd preskúmal vec v celom rozsahu bez viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 65, § 66, § 395 ods. 1, ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (zákon č. 161/2015 Z.z. účinný od 1.7.2016), ďalej len C.m.p.], túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie [nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z.z. účinný od 1.7.2016), ďalej len C.s.p.; § 2 ods. 1 C.m.p.] a dospel k záveru, že odvolaniu matky nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 15. februára 2017; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli účastníci, právni zástupcovia rodičov, procesný opatrovník, upovedomení zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p., § 2 ods. 1 C.m.p.). Rozsudok súdu prvej inštancie je vecne a právne správny a ako taký potvrdil (§ 2 ods. 1 C.m.p., § 387 ods. 1, ods. 2 C.s.p.). Keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd ale považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné.

9. Pri rozhodovaní vychádzal z vyššie uvedených zákonných ustanovení a zo skutočností, ktoré vyšli najavo najneskôr do konca lehoty na podanie odvolania [za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 99/1963 Zb., O.s.p.), ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z.z. s účinnosťou od 1.7.2016], majúc na zreteli ustanovenie § 395 ods. 2 C.m.p., podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované (predovšetkým podľa ustanovenia § 204 ods. 1, § 205, § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3, § 213 ods. 1 O.s.p.). Rozhodujúcim pre posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie boli skutočnosti, ktoré vyšli najavo vykonaným dokazovaním a ktoré teda nepochybne existovali v čase vyhlásenia rozsudku. Napokon táto zákonná zásada platí aj po 1.7.2016 (§ 383 C.s.p., § 2 ods. 1 C.m.p.). Odvolateľka v odvolaní, ale ani v celom konaní pred súdom prvej inštancie, neuvádzala podstatné, rozhodujúce, konkrétne právne skutočnosti, a síce v čom vidí záujem maloletého A. nosiť priezvisko „„, keď s mužom tohto priezviska ho nespájajú žiadne biologické, rodinné, väzby; mužom tohto priezviska bol manžel matky. Skutočnosť, že po rozvoze manželstva s P. M. E. si matka nezmenila priezvisko, a naďalej je nositeľkou priezviska E., maloletý A. je v jej osobnej starostlivosti, nie je dôvodom, aby aj maloletý A., bez akýchkoľvek rozhodujúcich právnych skutočností, bol nositeľom tohto priezviska. Napokon skutočnosti pre záver, ktorý by svedčal v prospech názorov matky, nevyplývajú ani z obsahu spisu.

10. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie správnym smerom, z vykonaného dokazovania vyvodil správne skutkové závery, vec napokon rozhodol správne aj po právnej stránke; rozsudok obsahuje všetky náležitosti uložené ustanovením § 157 O.s.p. V konaní pred súdom prvej inštancie sa nevyskytla žiadna vada uvádzaná v ustanovení § 212 ods. 3 O.s.p., ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie a na ktoré by musel odvolací súd prihliadať; takú netvrdila ani sama odvolateľka.

Akékoľvek ďalšie dôvody uvedené odvolacím súdom na zdôraznenie správnosti rozsudku by bolo už len zopakovaním skutkových a právnych dôvodov uvedených súdom prvej inštancie.

11. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako aj právnej otázky rozhodnutia; avšak len tej, ktorá je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúca, nevyhnutná. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo [porovnaj napr. m.m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 59102/2008), nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008].

12. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/2004), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/2004). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/1997), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/1997, II. ÚS 251/2003).

13. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378 ods. I, § 219 ods. I, ods. 3, § 385 ods. I C.s.p., § 2 ods. I C.m.p., a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; účastníci, predovšetkým odvolateľka, ani nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

14. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže zákon neuvádza nič iné (§ 52, § 58 C.m.p.; § 2 ods. I C.m.p., § 378 ods. I C.s.p.).

15. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011; § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 422 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).